

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98> (дата звернення: 01.08.2024).

2. Мельник Н. Етноніми та способи їх репрезентації у сучасній лінгвістиці. *Лінгвостилістичні студії*. 2020. Вип. 39. С. 70–82.

3. Свиридова Л. В., Фраймович Л. В., Дідушок Н. Я. Методика лінгвістичних досліджень висловлювань образливого характеру у писемному мовленні Харків: ХНДІСЕ, 2016. 16 с.

4. Словник української мови в 11 томах. Київ: Наукова думка, 1970–1980.

ЗНАЧЕННЯ МИТНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДЛЯ НАПОВНЕННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Корнева Тетяна,

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права
та галузевих дисциплін Навчально-наукового інституту права
Національного університету водного господарства
та природокористування*

Сірочук Ірина,

адвокат

Україна стрімко рухається до ЄС, імплементуючи і гармонізуючи національне законодавство, активно застосовуючи діджиталізацію при митному оформленні товарів і транспортних засобів, спрощуючи митні процедури, змінюючи нетарифне регулювання шляхом зменшення кількості дозвільних документів. Проте одна з головних форм митного контролю, а саме пост-аудит на етапі проведення митної експертизи потребують не тільки адміністративного, а й законодавчого врегулювання на сучасному етапі.

Загальновизнаний у ринковій світовій економіці принцип пост-аудиту, коли державні органи не втручаються у бізнес-процеси суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а лише контролюють їх при виявленні ризикованих фінансових операцій на фінальному етапі, забезпечуючи фінансову безпеку держави, на жаль не у повній мірі дотримується в Україні при проведенні саме митної експертизи.

З початку війни економіка України функціонує в умовах безпрецедентних безпекових викликів, постійному руйнуванні агресором об'єктів цивільної, критичної інфраструктури, виробництв та

промислових комплексів, міграції та внутрішнього переміщення мільйонів українців. На цьому фоні відбувається кардинальна зміна не лише системи міжгалузевих зв'язків, а й структури економіки в цілому та фінансової діяльності держави, яка сьогодні напряму залежить від фінансової міжнародної допомоги. Державний бюджет України перебуває в критичному стані. Державна митна служба є важливим джерелом наповнення бюджету нашої країни, але поряд з цим, станом на зараз, є однією зі сфер, де проблеми корупції, низької ефективності роботи органу, існування «сірих» схем та контрабанди – потребують комплексного підходу у їх вирішенні.

Члени Української Ради Бізнесу, до складу якої входить 116 бізнес-асоціацій різних галузей економіки, наголошують на необхідності повного перезавантаження Державної митної служби та мінімізації «сірих» схем на митниці, однією з яких вони вважають викривлене декларування (переміщення з приховуванням від митного контролю): митне шахрайство та корупційні схеми, особливістю яких є «убудованість» до них працівників митниці, що дозволяє маніпуляції з даними звітних, дозвільних та супроводжувальних документів з метою заниження митної вартості, ваги, кількості, характеристик та якості товару, підміни кодів чи підкатегорії товару з метою уникнення/зменшення належних до сплати митних платежів [1].

На даний час спеціалізована лабораторія з питань експертизи та досліджень Держмитслужби (СЛЕД) має монопольне становище щодо забезпечення реалізації державної податкової та митної політики, а також участь у боротьбі з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства; проведення досліджень та здійснення експертної діяльності у податковій та митній сферах; здійснення відповідно до законодавства попередньої оцінки майна, вилученого, конфіскованого за порушення митного та податкового законодавства. Відповідно до покладених на неї завдань, СЛЕД проводить дослідження проб (зразків) товарів у рамках процедур податкового, митного контролю та оформлення з метою встановлення характеристик, визначальних для: ідентифікації (визначення складу, фізичних, фізико-хімічних характеристик тощо) товарів; класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД; перевірки задекларованої митної вартості товарів; встановлення країни походження товарів; встановлення належності товарів до таких, що містять наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги, прекурсори, сильнодіючі чи отруйні речовини; встановлення (перевірки) достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару з України [2].

Однією з ознак законодавчо закріпленого існування монопольного становища митної експертизи є ч. 8 статті 69 Митного кодексу України

«Висновки інших органів, установ та організацій щодо визначення кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД при митному оформленні мають інформаційний або довідковий характер [3]. Монополія у будь якій сфері в тому числі митній ніколи не призводила до позитивного результату, оскільки існування різних незалежних експертних установ було і є підставою для зростання професійності і створення ділової репутації фахівців .

В умовах гострого дефіциту наповнення дохідної частини Держбюджету важливо припинити практику доведення Міністерством фінансів України планових показників надходжень Держмитслужбі, адже такі індикативи не є показником якості роботи служби і неупередженості у прийнятті рішень щодо повноти сплати митних платежів, а лише стимулюють корупцію і тиск на бізнес шляхом завищення експертами реальної митної вартості переміщуваних товарів і транспортних засобів.

Бізнес одночасно оптимістично і реалістично дивиться на економічне майбутнє України. Це буде важко, але оптимізм ґрунтується на фактах і тому, що попри війну з рф, ВВП України зріс на 5% минулого року та на 4,1% у першій половині цього року. Атаки на енергетику України сповільнюють економіку, але поряд із тим інвестиції зросли на 17%, податкові надходження – на 25%, минулого року було створено 37 тисяч нових підприємств, тобто більше, ніж у 2021 році, і половину з цих бізнесів створили жінки.

Основою формування державної митної політики повинен бути єдиний підхід до всіх учасників митно-правових відносин на підставі Конституції України, доступу до всіх баз даних з дотриманням насамперед принципів прозорості, гласності і презумпції невинуватості суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Нові автоматизовані системи митного оформлення повинні сприяти не тільки прискоренню переміщення вантажів через митний кордон України, але й зменшенню присутності суб'єктивного фактору щодо необхідності проведення митної експертизи при оцінюванні ризиків і загроз економічній безпеці державі, напрацювання способів їх мінімізації та усунення.

Законопроект № 6490-д, який прийнятий в першому читанні, Українська Рада Бізнесу вважає за потрібне доопрацювати, оскільки реформа митниці не буде повноцінною, якщо разом із перезавантаженням служби не мінімізувати дискреційні повноваження посадових осіб митних органів та корупційні ризики, сформулювавши в своїй заяві пропозиції членів УРБ та необхідні зміни до законодавства [4].

Представники асоціацій з різних галузей економіки розуміють важливість і необхідність оперативного пошуку ресурсів для

наповнення дохідної частини Держбюджету для забезпечення насамперед потреб сектору безпеки та оборони тому дуже важливо прислухатися до пропозицій бізнесу та науковців щодо правового унормування митної експертизи, яка вимагає високої кваліфікації, досвіду, компетентності, незалежності, об'єктивності, чесності та добросовісності від експертів, оскільки вона значно впливає на рішення суду, публічні та приватні інтереси, економічний розвиток та інші сторони життя суспільства.

Література:

1. Бізнес наголошує на необхідності повного перезавантаження Держмитслужби, 24 липня 2024. URL: https://biz.ligazakon.net/news/229339_bznes-nagoloshu-na-neobkhdnost-povnogo-perezavantazhenya-derzhmitsluzhbi (дата звернення 13.08.2024)

2. Наказ Міністерства фінансів України 02 грудня 2016 року № 1058 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 01 вересня 2023 року № 480) «ПОРЯДОК взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної митної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень Держмитслужби під час проведення досліджень (аналізів, експертиз)» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16#Text> (дата звернення 13.08.2024)

3. Митний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення 13.08.2024)

4. Реформа митниці не буде повноцінною без мінімізації дискреції та корупційних ризиків (заява) URL: <https://urb.org.ua/reforma-mitniczi-ne-bude-povnoczinnoyu-bez-minimizaczi%D1%97-diskreczi%D1%97-ta-korupczijnih-rizikiv-zayava/> (дата звернення 13.08.2024)

РОЗВИТОК БАЛІСТИЧНИХ ОБЛІКІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СУДОВО-БАЛІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Коробка Ігор,

головний судовий експерт сектору балістичного обліку

відділу криміналістичних видів досліджень

Запорізького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру

Міністерства внутрішніх справ України

Розкриття та розслідування злочинів на сучасному етапі неможливо уявити без використання експертно-криміналістичних обліків, за